

Spirite încinse

Dame și demoazele, în rochii lungi, cu pălării înflorate și umbreluțe, la brațul unor domni cu gambetă și baston, trec prin hol... pardon, pe „strada mare” a târgușorului de provincie. Ne facem loc printre ei, își fac loc printre noi. Se aude o fanfară (care falsează, săraca), de data asta în hol, un cetățean cadentează cam sinco-pat cu o găscă într-un coș și e singurul care ne dă binețe – „Salutare, salutare, onorabile!”, *Cetățeanul turmentat*. Apoi, în alte sunete de fanfară imprimate pe bandă, damele, demoazele și domnii urcă pe scena încadrată de panouri electorale. Târgușorul trăiește febra apropiatelor alegeri, promenade se termină cu o întrunire, întrunirea cu o încăierare. Spiritele sunt încinse. Zoe iese de la *Fănică* și, trecând prin mulțime, scoate batista și pierde scrisoarea. O găsește *Cetățeanul turmentat*. Bun. Ion Sapdaru creează de la început atmosfera de „spirite încinse” care domină târgușorul în acest moment, și-i menține ritmul în acțiune. *Tipătescu*, dandy cu aere de sacrificat în urbe, primește raportul lui *Ghiță* care perorează cu gesturi mai largi decât el, uneori folosind și sabia (Cezar Amitroaei), și mai luăm act de picanterile intrigilor locale, cu *Cațavencu* și moflujii. Până la apariția lui *Conu Zaharia*, care calm, domol, în totală contradicție cu gravitatea veștii pe care o aduce, pomenește de șantajul cu scrisoarea. Prefectul scapără – parcă nu mai e dandy, ci un VIP

Teatrul „Mihai Eminescu” Botoșani – *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale. Regia artistică: Ion Sapdaru. Scenografia: Mihai Pastramagiu. Distribuția: Volin Costin, Ion Apostoliu, Dumitru Păunescu, Marius Rogojinski, Gheorghe Frunză, Valerian Răcilă, Dragos Radu, Dana Bucătaru, Narcisa Vornicu, Cezar Amitroaei, Bogdan Muncaciu, Remus Archip, Gelu Rișca, Alin Gheorghiu. Data premierei: 22 iunie 1999.

încolțit. Biata Zoe e disperată – mai pică și *Cetățeanul*, care aprinde o licărire de speranță cu scrisoarea pe care a găsit-o sub ochii noștri, dar a pierdut-o la o țuică...

Spectacolul are ritm și atmosferă febrilă. Personajele anonime ale târgușorului animă intriga electorală cu prezența lor în momentele-cheie, la discursuri și întruniri, principalii pretendenți la candidatură sunt aprigi și oțioși, grupând în jurul lor simpatizanți gălăgioși. *Farfuridi*, gargarisind fraze demagogice în neștire, cu ieșiri de haiduc când e încolțit (Gheorghe Frunză), *Cațavencu*, mios în șiretenie și cu alură extravagant cosmopolită (Marius Rogojinski). Cu tonuri subțiate, înmuiate, alunecări în fraze ca pe un tobogan de stări, de la siguranță de sine la umilire, târându-se chiar, portretul acestui personaj este, poate, unul dintre cele mai reușite în galeria celor ce l-au interpretat. Până nu devine paieță...

Două excese de joc afectează calitatea reprezentației: gălăgia și paiețeria. Actul întrunirii e un vacarm continuu, cele două tabere aflate la stânga și la dreapta scenei urlând strident, huiduind, amenințând, la decibeli de mahala, nu de teatru. Duelul nu mai e duel, ci o îndârjire de bande vulgare, discursurile sunt

minate de găselnițe ieftine și clovnerii, care le lungesc inutil. Bine că s-a terminat, zici, când târaboiiu ia sfârșit și *Cetățeanul* cu găscă găsește pălăria lui *Cațavencu*. Unii actori își schimbă vocea; dacă în ce-l privește pe Marius Rogojinski faptul e motivat și actorul se pricepe să gliseze pe tonuri, la Volin Costin în *Tipătescu* nu știu de ce trebuia să sune un pic dogit glasul. Pițigăiala răstită a lui Dragoș Radu e, însă, de nesuportat; altfel, mic și iute cum e în *Brânzovenescu*, ar fi fost în contrast ingenios cu masivitatea greoaie a lui *Farfuridi*. Tânărul Bogdan Muncaciu debutează în rolul *Cetățeanului turmentat* atent, fără stridente, dar nici el nici regizorul nu ne-au putut da o sugestie despre rostul găștii din coș. Când nu e pusă să țipe și să bată isteric din picior, Narcisa Vornicu e chiar o Zoe credibilă. Fără cusur mi se par două interpretări: Dumitru Păunescu în *Zaharia Trahanache*, echilibrat, dominând prin rostire cântărită și arta de a asculta, și Ion Apostoliu în *Agamemnon Dandanache*, probă de ramolism în căruț, care adoarme cu paharul în mână când toastează pentru alegători. Spectacolul e viu, are haz în multe momente, creează bună dispoziție, dar și contrariază prin exagerări și stridente.